

چرا قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی تا این حد مهم است؟

سیر تاپیاز مهم ترین قرارداد اقتصادی سال

آفتاب اقتصادی: قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی از حیث خشکنی و تأثیرگذاری بر روندهای سیاسی و اقتصادی در ایران، آنچنان اهمیت دارد که نمی‌توان از کنار جزئیات آن به سادگی عبور کرد، پنج میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی که توتال به ایران آورد، می‌تواند راه را برای دیگر سرمایه‌گذاران خارجی و در نهایت رونق و نوسازی صنعت نفت بازگشایی کند، در کنار آن اطلاع عمومی از این جزئیات می‌تواند عموم مردم را در برابر مسموم‌سازی‌های برخی مخالفین سیاسی مصون بدارد.

امضای قرارداد

با عنایت به ضرورت و فوریت توسعه فاز میدان مشترک گازی پارس جنوبی، مذاکرات با شرکت توتال به منظور تهیه رتوس (HOA) توسعه و بهره‌برداری فاز ۱۱ پارس جنوبی در قالب قراردادهای جدید نفتی ایران از اوایل اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۵ آغاز و رتوس توافق ۱۸ آبان ماه ۱۳۹۵ میان شرکت ملی نفت ایران و مشارکت توتال و CNPCI (شاخه بین‌المللی شرکت ملی نفت چین) و پتروپارس به عنوان شریک ایرانی ایرانی مشارکت به ترتیب به نسبت ۵۰،۱، ۳۰ و ۱۹،۹ درصد به امضا رسید.

این مشارکت، توتال رهبری را بر عهده خواهد داشت، پس از امضای HOA، مذاکرات مربوط به متن قرارداد و پیوست آن و نیز جزئیات طرح توسعه میان طرفین صورت پذیرفت که متن تنظیم شده قرارداد و پیوست‌ها امروز امضا می‌شود. این نخستین قراردادی است که در قالب شرایط عمومی، ساختار و الگوی قراردادهای نفتی مصوب هیئت وزیران به امضا می‌رسد.

اهداف و رتوس شرح عملیات

این طرح با هدف تولید حداکثری و پایدار روزانه ده میلیارد فوت مکعب (برابر با حدود ۵۶ میلیون مترمکعب) گاز غنی ترش از منابع بخش فراساحل فاز ۱۱ میدان گازی مشترک پارس جنوبی و انتقال آن به خشکی اجرا می‌شود. با اجرای این طرح برآورد می‌شود در طول ۲۰ سال دوره قرارداد ۳۳۵ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی غنی و ترش از این میدان مشترک تولید شود که از این گاز غنی ترش می‌توان حدود ۲۹۰ میلیون بشکه میعانات گازی، ۱۴ میلیون تن گاز مایع، ۱۲ میلیون تن اتان و دو میلیون تن گوگرد به همراه ۳۱۵ میلیارد مترمکعب گاز سبک شیرین تولید کرد.

حاکمیت ملی

در قرارداد تصریح شده است که مالکیت مخزن، هیدروکربورها استخراج شده و تاسیسات، همگی از ابتدا تا انتها متعلق به شرکت ملی نفت ایران (از طرف جمهوری اسلامی ایران) است.

درآمدهای طرح

با فرض قیمت حدود ۵۰ دلار برای هر بشکه نفت خام، بدون احتساب ارزش گاز شیرین، ارزش سایر محصولات قابل استحصال در طول دوره قرارداد بالغ بر ۲۳ میلیارد دلار می‌شود. ارزش گاز سبک شیرین تولیدی نیز با فرض هر مترمکعب ۱۰ سنت دلار بالغ بر ۳۱ میلیارد دلار می‌شود و در مجموع بر اساس قیمت‌های فعلی حامل‌های انرژی در بازار بین‌المللی، ارزش محصولات این طرح در طول دوره قرارداد برابر با ۵۴ میلیارد دلار آمریکاست. البته باید توجه کرد که درآمد دولت از اجرای این طرح منحصر به دوران قرارداد نبوده و برآورد می‌شود که ارزش تولیدات این میدان پس از پایان قرارداد (با قیمت‌های فرض شده حدود ۵۰ دلار) بالغ بر ۳۰ میلیارد دلار شود که در نتیجه درآمد کشور از اجرای این طرح، جمعا از مبلغ ۸۴ میلیارد دلار با قیمت‌های

منوط به آغاز تولید از میدان و از محل بخشی از تولید آن است.

نحوه بازپرداخت

چنان‌که گفته شد، بازپرداخت اصل هزینه سرمایه مستقیم طرف دوم، ۱۰ ساله خواهد بود که در مقایسه با قراردادهای پیشین بیع متقابل (با دوره بازپرداخت ۴ تا ۶ ساله) یک دستاورد مهم خواهد بود. میزان پرداخت دستمزد به پیمانکار در هر سال، وابسته به مقدار تولید از میدان است. پرداخت هزینه بهره‌برداری و هزینه سرمایه‌های غیرمستقیم به صورت جاری خواهد بود. کلیه هزینه‌های فوق‌الذکر بایستی بر اساس برنامه و بودجه عملیاتی سالانه انجام شده و بازپرداخت آنها منوط به اخذ تأییدیه‌های لازم از شرکت ملی نفت ایران است.

بخش‌های اصلی طرح

این طرح دارای دو بخش است: بخش اول طرح شامل حفاری ۳۰ حلقه چاه (دو حلقه توصیفی و ۲۸ حلقه توسعه‌ای) از سکوی تولیدی هر یک با ۱۵ حلقه چاه جهت تولید دو میلیارد فوت مکعب گاز (حدود ۵۶ میلیون مترمکعب) در روز و تاسیسات مربوط و دو رشته خط لوله ۳۲ اینچ جمعا به طول ۲۷۰ کیلومتر است. بخش دوم طرح شامل تسکوی فشارافزایی برای حفظ تولید از این میدان است که ضمن آن که جز فناوری‌های پیچیده و منحصر به فرد در منطقه است، دارای اهمیت اقتصادی بسیار زیادی است و تقریبا انتظار می‌رود نیمی از تولیدات بیان شده در بند قبل، از عملکرد این فناوری حاصل شود. عملیات فاز دوم که کلیدی ترین بخش این پروژه است و برای اولین بار در کشور خاورمیانه انجام خواهد شد، شامل یک یا دو سکوی (حسب نتایج مطالعات آتی) فشارافزایی با ظرفیت دو میلیارد فوت مکعب استاندارد در روز جهت تقویت فشار سیال تولیدی از سکوهایی فاز ۱۱ پس از افت فشار مخزن در سال‌های آتی است. سکوی فشارافزایی اشاره شده دارای وزنی حدود ۲۰ هزار تن است. با شروع کاشی تولید از سایر فازهای پارس جنوبی، اجرای طرح مشابه و ساخت سکوهایی فشارافزایی برای سایر فازهای پارس جنوبی نیز یک ضرورت خواهد بود و از این منظر، اجرای این بخش از طرح در کشور و کسب دانش فنی ساخت این سکو، یک دستاورد مهم و حیاتی برای توسعه آتی میدان پارس جنوبی است.

زمان‌بندی اجرای طرح

مطابق زمان‌بندی پیش‌بینی شده، ۴۰ ماه بعد از امضای قرارداد، تولید اولیه از میدان آغاز می‌شود. با توجه به پیچیدگی ساخت تاسیسات فشارافزایی در فاز دوم، ۳۶ ماه زمان برای مطالعه و آماده‌سازی و ۶۰ ماه زمان برای ساخت سکو در نظر گرفته شده است.

برآورد میزان سرمایه‌گذاری

برآورد هزینه مستقیم این طرح ۴۸۷۹ میلیون دلار است. در این قرارداد طرف دوم (مشارکت توتال و همکاران) موظف به تامین کلیه منابع مالی مورد نیاز (اعم از مستقیم و غیرمستقیم) برای اجرای پروژه است و شرکت ملی نفت ایران تا پیش از آغاز تولید از میدان هیچ مبلغی به طرف دوم پرداخت نخواهد کرد. شروع بازپرداخت به پیمانکار، تنها

تمرکز بازار نفت در چندماه گذشته، تحت تأثیر وضعیت بازار نفت آمریکا به دلیل مقدار ذخایر نفت و چشم‌انداز تولید، بر روی تحولات مربوط به عرضه بوده است. به گزارش ایسنا، از اواخر هفته گذشته، دوباره تمرکز بازار نفت بسوی تقاضا گرئود و این بار چشم‌ها به‌سوی تقاضای چین است که هم‌اکنون انتظار می‌رود تقاضای نفت این کشور به‌شدت رشد کند. سه عامل برای حمایت از این افزایش تقاضا وجود دارد: کاهش تولید نفت چین، افزایش واردات این کشور و همچنین فعالیت پالایشگاه‌های نفت خام، نخست؛ چین احتمالا در سال جاری اقدام به واردات نفت خام بیشتری می‌کند چرا که هزینه واردات نفت در حال کاهش است و قیمت نفت آنقدری نیست که استخراج نفت بیشتر، اولویت اول برای تامین نیازهای داخلی این کشور باشد. به گزارش بلومبرگ در ۱۷ ژوئیه، تولید نفت در این کشور به کمترین سطح از سال ۲۰۰۹ خواهد رسید. طبق گزارش منتشر شده از اداره ملی آمار، تولید نفت این کشور در شش ماهه نخست سال جاری ۵،۱ درصد نسبت به

روی خط اقتصاد

بیان دیدگاه‌ها و مشکلات اقتصادی

پیامک: ۳۰۰۰۱۴۱۴۲۶

میز خبر

چشم امید معامله گران نفتی به افزایش تقاضای چین

مدت مشابه سال گذشته با میزان متوسط ۳،۹۱ میلیون بشکه در روز کاهش داشته است. تولید نفت در ماه ژوئن نسبت به ماه گذشته با ۳،۱ درصد افزایش به ۳،۹۶ میلیون بشکه در روز رسید. دوم؛ آمار اداره گمرک چین حاکی از آن است که دومین مصرف‌کننده بزرگ نفت جهان، در شش ماهه نخست سال با ۱۳،۸ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۸،۵۵ میلیون بشکه در روز یا مجموع ۲۱۲ میلیون تن نفت وارد کرده است. تنها در ماه مه، پالایشگاه‌های نفت چین ۳۷،۲ میلیون تن یا ۲۷۳ میلیون بشکه از نفت خام را وارد کرده‌اند که نسبت به ماه مه در سال ۲۰۱۶، ۱۵،۴ درصد افزایش داشته است. سوم؛ فعالیت پالایشگاه‌های نفت در چین نشان از رشد تقاضای سوخت در این کشور دارد. پالایشگاه‌های این کشور تولید نفت خام خود را در ژوئن به سطح کم‌سابقه‌ای افزایش دادند. حجم تولید در این کشور در ماه گذشته با ۲،۳ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال گذشته، به ۴۶،۰۸ میلیون تن یا ۱۱،۲۱ میلیون بشکه رسید.

شبکه برق کشور ۱۵۰ برابر طول مرزهای زمینی

بیش از ۵۲ هزار کیلومتر خطوط انتقال از نوع ۴۰۰ و ۲۳۰ کیلوولت در کشور احداث شده که برق را مبادی خروجی نیروگاه‌ها در سراسر کشور بخش می‌کنند. همچنین بیش از ۷۱ هزار کیلومتر نیز خطوط انتقال برق از نوع ۱۳۲، ۶۶ و ۶۳ کیلوولت در کشور وجود دارد، اما گستردگی بخش توزیع در کشور بسیار بیش از بخش انتقال است. علاوه بر این بیش از ۷۷۰ هزار کیلومتر شبکه توزیع در کشور احداث شده است که از این میان ۴۱۶ هزار کیلومتر آن شبکه فشار متوسط و ۳۵۴ هزار کیلومتر آن نیز در بخش شبکه فشار متوسط قرار دارد. این درحالی است که در هر دو بخش انتقال و توزیع، همواره دو موضوع توسعه (احداث شبکه‌های جدید) و نگهداری (حفظ شبکه‌های سالم و تعمیرات شبکه‌های آسیب‌دیده یا فرسوده) نیازی ضروری و غیر قابل حذف است. به این ترتیب روزانه هزاران نفر به صورت مستمر از شبکه‌های انتقال و توزیع احداث شده بازدید و به رفیع عیب آنها می‌پردازند.

قراردادهای گازی چند میلیارد دلاری ایران به تشکیل اوپک گازی منجر می‌شود

نگرفته پیشنهاد هندی‌ها را قبول یا رد کند با این‌همه چنین پیشنهادی قیمت مبنایی را که تهران از دهلی‌نو یا متقاضی دیگری برای این پروژه دریافت خواهد کرد، تعیین می‌کند. در مجموع می‌توان انتظار داشت که قیمت LNG در آینده به محض این که تولید سرمایه‌گذاری‌های گازی بزرگ ایران و قطر آغاز و به اشباع عرضه منجر شود، کاهش پیدا کند. به علاوه، پاپوا گینه‌نو و موزامبیک که هر دو پتانسیل LNG عظیمی دارند و پروژه‌های LNG ایامال و ساخالین روسیه نیز قرار است در سال‌های آینده وارد بازار شوند که همه آنها قیمت گاز طبیعی مایع را پایین خواهند برد. با این‌همه هزینه‌های فرآوری و حمل برای LNG همچنان به شکل غیرمعمولی بالا هستند، بنابراین تا زمانی که هزینه‌ها معرف فناوری جدید یا با تولید در مقیاس صنعتی کاهش پیدا نکنند، مطمئنا قیمت‌ها در یک سطح یا سطح دیگری به کف خواهند رسید. با این‌همه عکس این موضوع برای نفت صدق می‌کند زیرا این کالا سقف قیمتی دارد که نمی‌توان بدون کنترل استخراج گاز پرهزینه شل آمریکا از آن عبور کرد و قیمت‌ها را دوباره پایین آورد.

آینده اوپک در دستان عربستان و روسیه

گذشته یک میلیون بشکه بیشتر نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش تولید داشته است. لیبی هم در حال حاضر ۵۰۰ هزار بشکه تولید می‌کند و مجموع تولید این دو کشور ۱،۵ میلیون بشکه است که هنگامی که در مقابل کاهش ۱،۸ میلیون بشکه‌ای اوپک قرار می‌گیرد، در واقع تنها ۳۰۰ هزار بشکه کاهش تولید اتفاق افتاده است و این در بازار تأثیر خاصی ندارد. این کارشناس اقتصادی با بیان این که یک کمیته پنج نفره که سه عضو آن از اعضای اوپک و دو عضو آن غیراوپک هستند، گفت: بر میزان تولید اعضای اوپک و غیراوپک نظارت می‌کنند و طبق گزارشی که ارائه خواهند کرد مشخص می‌شود که اعضای اوپک و غیراوپک چقدر به کاهش میزان تولید پای‌بند بودند. یونس‌آرا با تأکید بر این که ناظران انتظار تحول زیادی از نشست آینده ندارند، ادامه داد: اوپک برای حفظ جایگاه خود و ارتباط با غیراوپک باید یک اقدام اساسی کند.

بیش از ۸۹۰ هزار کیلومتر کابل کشی در ایران انجام گرفته تا برق به دورترین نقاط مصرف برسد و مشترکان از نعمت آن برخوردار شوند این حجم شبکه احداث شده برق، بیش از ۱۵۰ برابر طول مرزهای زمینی ایران با کشورهای همسایه است. به‌گزارش ایسنا، برق از لحظه تولید تا رسیدن به دست مصرف‌کننده نهایی که با زدن یک کلید از نتیجه نهایی آن بهره‌مند می‌شود و از برق در روشنایی محل کار یا منزل، تولید یک محصول، خنک کردن محل کار یا منزل، اتو کردن لباس‌ها و... نیازمند مدیریتی لحظه‌ای و هماهنگ است.

برق در ایران بدون در نظر گرفتن نیروگاه‌ها و پست‌های برق، در بیش از ۸۹۰ هزار کیلومتر کابل جریان دارد. این حجم شبکه برق احداث شده بیش از ۱۵۰ برابر طول مرزهای زمینی ایران با کشورهای همسایه است. ایران در حدود ۶۰۰۰ کیلومتر مرز زمینی با همسایگان خود دارد. آمارهای رسمی شرکت توانیر نشان می‌دهد که در بخش انتقال برق

غول انرژی فرانسوی توتال ماه گذشته قراردادی به ارزش ۴،۸ میلیارد دلار برای توسعه میدان گازی پارس جنوبی ایران به همراه چین و شرکت‌های انرژی ایرانی امضا کرد. به گزارش ایسنا، این قرارداد نخستین سرمایه‌گذاری بزرگ یک شرکت غربی در دوران پست‌تحریم است و آن طور که کارشناسان می‌گویند ممکن است برای فرانسه فرصت منحصری برای گسترش سرمایه‌گذاری‌هایش در قطر که در بزرگ‌ترین میدان گازی جهان با ایران سهیم است، فراهم کند.

در حال حاضر بزرگ‌ترین صادرکننده LNG جهان است، چندی قبل اعلام کرد قصد دارد صادرات گاز خود را به میزان ۳۰ درصد افزایش دهد، بنابراین واضح است که به سرمایه‌گذاری‌های بیشتری برای انجام چنین پروژه‌های نیاز دارد و توتال فرانسه ممکن است شریک ایده آلی برای این منظور باشد. در حالی که همه این اتفاق‌ها در جریان است، هند ۱۱ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری برای توسعه میدان گازی فرزند B با ایران پیشنهاد کرده که آن را بهترین پیشنهاد توصیف کرده است. اگرچه هنوز ایران تصمیم

همه پیمانکاران دست دوم، GC، EPC، OSC که در مناقصات شرکت می‌کنند و خدمات ایرانی هستند که میزان آن برای هر بسته اصلی در پیوست قرارداد تعیین شده است. به منظور انتخاب برندگان مناقصات برگزار شده از سوی مشارکت طرف قرارداد، قیمت اعلامی شرکت‌کنندگان در مناقصات، بر اساس سهم شریک ایرانی و همچنین میزان استفاده آنها از کالاها و خدمات ایرانی، تراز می‌شود.

در قرارداد

تصریح شده

است که

مالکیت مخزن،

هیدروکربورها

استخراج شده

و تاسیسات،

همگی از ابتدا

تا انتها متعلق

به شرکت ملی

نفت ایران (از

طرف جمهوری

اسلامی ایران)

است

مراحل قانونی برای عملیاتی کردن قرارداد

۱- عقد این قرارداد به استناد ماده ۱۱ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۹۱ مجلس شورای اسلامی، با کسب مجوز از وزیر نفت، فقط با رعایت آیین‌نامه معاملات شرکت ملی نفت ایران صورت گرفته است.

۲- مستند به ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید، مصوبه شورای اقتصاد در تاریخ ۳ تیرماه ۱۳۹۶ در خصوص تأیید توجیه فنی-اقتصادی و زیست محیطی و هم چنین سقف تعهد دولت و جدول زمان‌بندی سرمایه‌گذاری اجرا و بازپرداخت تمام هزینه‌ها و پرداخت دستمزد در طرح اخذ شده است.

۳- مصوبه هیئت تطبیق قراردادهای نفتی در خصوص عدم مغایرت قرارداد مصوبه هیئت وزیران در خصوص شرایط عمومی، ساختار و الگوی قراردادهای بالادستی نفت و گاز بر پایه بند ۶ مصوبه شماره ۶۹۹۷۵/ت ۵۳۴۲۱ ه مورخ ۱۰ شهریورماه ۱۳۹۵ هیئت وزیران اخذ شده است.

۴- تأییدیه وزیر نفت نیز در خصوص کلیات قرارداد (شامل قیمت، مدت و اعمال شرایط عمومی) به استناد تبصره ماده ۳۹ قانون اساسنامه شرکت ملی نفت ایران و بند ۱ مصوبه شماره ۵۷۲۲۲/ت ۵۳۳۴۶ ه مورخ ۱۶ مردادماه ۱۳۹۵ هیئت وزیران اخذ شده است.